

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบเป็นปัญหาของทุก ๆ ประเทศที่มีหลักกฎหมายนี้ พยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบนั้นเป็นพยานหลักฐานที่ต้องห้ามมิให้ศาลรับฟัง หากกล่าวถึงหลักสากลแต่ดั้งเดิมที่สืบเนื่องมาอย่างยาวนานนับตั้งแต่ Bill of Rights ในกฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกา อันเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของปัจเจกชน ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญ ฉบับแรกของโลก หรือหลักต่าง ๆ ทางกฎหมายที่ได้นำหลักการดังกล่าวมาบัญญัติเป็นกฎหมาย เช่น หลัก Due Process of Law ของสหรัฐอเมริกา ซึ่งบัญญัติเพื่อคุ้มครองการตรวจค้นและการยึดของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญ หรือบทบัญญัติที่มุ่งคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สิน ซึ่งจะถูกลิดรอนโดยปราศจากกระบวนการอันชอบแห่งกฎหมาย

ต่อมาได้พัฒนามาเป็นบทการไม่รับฟังพยานหลักฐานหรือตัดพยานในที่สุด ซึ่งเป็นหลักการคุ้มครองการได้มาซึ่งพยานหลักฐานหรือกระบวนการโดยมิชอบด้วยกฎหมาย นอกจากนั้นยังมีหลักดอกผลของต้นไม้ที่เป็นพิษ (Fruit of the Poisonous Tree) อันเป็นบทตัดพยานซึ่งเกิดจากการบังคับข่มขู่ ขู่เข็ญ ซึ่งจะต้องถูกตัดออกจากการพิจารณาของศาล ตามที่กล่าวมานั้นเป็นหลักการที่พัฒนาไปสู่การบัญญัติกฎหมายในเรื่องที่ต้องห้ามมิให้รับฟังพยานหลักฐานโดยมิชอบ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 135 และ มาตรา 226

ตามกฎหมายไทยนั้น เรื่อง “การรับฟังพยานหลักฐาน” นั้น มีบัญญัติไว้ในมาตรา 226 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หลักการต้องห้ามมิให้รับฟังพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยมิชอบเป็นคุณค่าของพยานหลักฐาน (Probative Value) คือ เป็นหลักฐานที่เกิดขึ้นจากการจงใจมีคำมั่นสัญญา ขู่เข็ญ หลอกลวงหรือโดยมิชอบส่งผลต่อความน่าเชื่อถือ มาตรา 226 จึงไม่ให้ศาลนำเอามาใช้พิจารณาต่อมาได้มีการแก้ไขประมวลวิธีพิจารณาความอาญา ฉบับที่ 28 โดยแก้ไขเพื่อขจัดปัญหาการถกเถียงกันในเรื่องพยานหลักฐานที่ว่า พยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยมิชอบหรือพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบ หลักใดกันแน่ที่กฎหมายได้มุ่งบัญญัติคุ้มครองไว้ในมาตรา 226 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานี้ แต่จากการศึกษากรณีปัญหา

มักเกิดจากการนำต้นฉบับหรือต้นแบบกฎหมายต่างประเทศมาแปลความหรือตีความผิดเพี้ยนไปจากวัตถุประสงค์หลักที่บัญญัติขึ้นมา แต่อย่างไรก็ตามประเทศไทยก็ได้มีการบัญญัติเพิ่มเติมไว้ในมาตรา 226/1 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้นโดยบัญญัติไว้ว่า พยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบแม้จะเกิดขึ้นโดยชอบแต่ได้มาจากการกระทำโดยมิชอบ ต้องห้ามมิให้รับฟัง

ทำให้มีความชัดเจนเกิดขึ้นระหว่างพยานที่เกิดโดยมิชอบ กับพยานหลักฐานที่ได้มาเนื่องจากการกระทำโดยมิชอบ กล่าวโดยสรุปก็คือ เป็นการแยกพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยมิชอบกับพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบออกจากกัน แต่ยังคงมีนักวิชาการทางกฎหมายหลาย ๆ ท่านให้ความเห็นว่ายังมีกรณีที่เป็นปัญหาอยู่ คือ การที่ประเทศไทยนำ "บทตัดพยาน" มาบัญญัติไว้ในกฎหมายไทย ซึ่งเป็นประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายแบบ Civil Law หรือลายลักษณ์อักษรที่ยึดถือตามประมวลกฎหมาย แต่หลักกฎหมายว่าด้วยเรื่องบทตัดพยานนั้นเป็นเรื่องที่ใช้กับประเทศที่ใช้ระบบกฎหมาย Common Law หรือระบบกฎหมายจารีตประเพณีที่ยึดถือตามคำพิพากษาของศาลซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่ขัดแย้งกัน นอกจากนี้ยังได้เพิ่มข้อยกเว้นในการรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบ โดยให้อำนาจศาลใช้ดุลยพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานเพิ่มเติมไว้ในมาตรา 226/1 แต่เป็นที่สังเกตได้ว่าในประเทศระบบ Common law มีระบบจู้หรือลูกขุนในการช่วยพิจารณาในปัญหาข้อเท็จจริงต่างจากศาลไทยที่ศาลจะเป็นผู้พิจารณาพยานหลักฐานแต่เพียงผู้เดียว

ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้ข้าพเจ้ามีความสนใจที่จะนำมาเรื่องดังกล่าวมาศึกษาและค้นคว้าถึงประวัติความเป็นมา แนวคิดทฤษฎี และประเด็นปัญหาต่าง ๆ อีกทั้งนำหลักกฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกามาเปรียบเทียบกับหลักกฎหมายของประเทศไทย (ในส่วนของเรื่องการรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบ) ว่าการที่ประเทศไทยมีหลักกฎหมายเช่นว่านี้ มีความเหมาะสมหรือไม่ต่อกระบวนการยุติธรรมในสังคมไทย หากไม่เหมาะสม ควรจะมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างไร และท้ายที่สุดปัญหานี้ควรจะมีบทสรุปอย่างไรที่เป็นประโยชน์สูงสุดและต่อกระบวนการยุติธรรมที่มีในสังคมไทย

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา หลักการ แนวคิดและทฤษฎีการรับฟังพยานหลักฐานในคดีอาญาของประเทศไทยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 226 และมาตรา 226/1

2. เพื่อศึกษาการตีความและการยอมรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบในคดีอาญาของศาลไทยเปรียบเทียบกับศาลประเทศสหรัฐอเมริกา

3. เพื่อศึกษาถึงปัญหาต่าง ๆ ในการรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบในคดีอาญาของประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศสหรัฐอเมริกา

1.3 สมมุติฐานการศึกษา

บทบัญญัติของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วยหลักการรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบที่มักมีปัญหาในการใช้และการตีความทุกยุคทุกสมัย การตีความในเรื่องของการเกิดขึ้นของพยานหลักฐานแรกและการได้มาซึ่งพยานหลักฐานหลังบทบัญญัติของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาสามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพอยู่แล้วไม่มีความจำเป็นในการบัญญัติมาตรา 226/1 เพิ่มเติม ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้และการตีความกฎหมายและจะส่งผลเสียต่อกระบวนการยุติธรรมในการแสวงหาพยานหลักฐานโดยมิชอบโดยง่าย

1.4 ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาวิเคราะห์บทบัญญัติของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรับฟังพยานหลักฐาน เพื่อให้ทราบถึงแนวทางในการพิจารณาพิพากษาและการตีความกฎหมายของศาลไทยว่า หลักกฎหมายในการรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบในปัจจุบัน และแนวคำพิพากษาฎีกามีความชัดเจนในการบังคับใช้มากน้อยเพียงอย่างไรเปรียบเทียบกับหลักกฎหมายในการรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบของประเทศสหรัฐอเมริกา

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

1. ศึกษาค้นคว้าจาก หนังสือ ตำราของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายลักษณะพยานของไทยเปรียบเทียบกับกฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกาและกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรับฟังพยานหลักฐาน

2. รวบรวมข้อมูลจากเอกสารวิชาการ บทความ ความเห็นทางด้านกฎหมายต่าง ๆ นำมาศึกษาวิเคราะห์

3. ค้นคว้าหาข้อมูลทางวิชาการด้านกฎหมายทางอินเทอร์เน็ต

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงประวัติความเป็นมา หลักการ แนวคิดและทฤษฎีการรับฟังพยานหลักฐานในคดีอาญาของประเทศไทยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 226 และมาตรา 226/1

2. เพื่อให้ทราบถึงการตีความและการยอมรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบในคดีอาญาของศาลไทยเปรียบเทียบกับศาลประเทศสหรัฐอเมริกา

3. เพื่อให้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ในการรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบ ในคดีอาญาของประเทศไทยโดยวิเคราะห์เปรียบเทียบกับประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อนำสิ่งที่ได้ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงกฎหมาย หรือการบังคับใช้กฎหมายในเรื่องดังกล่าวต่อไป